

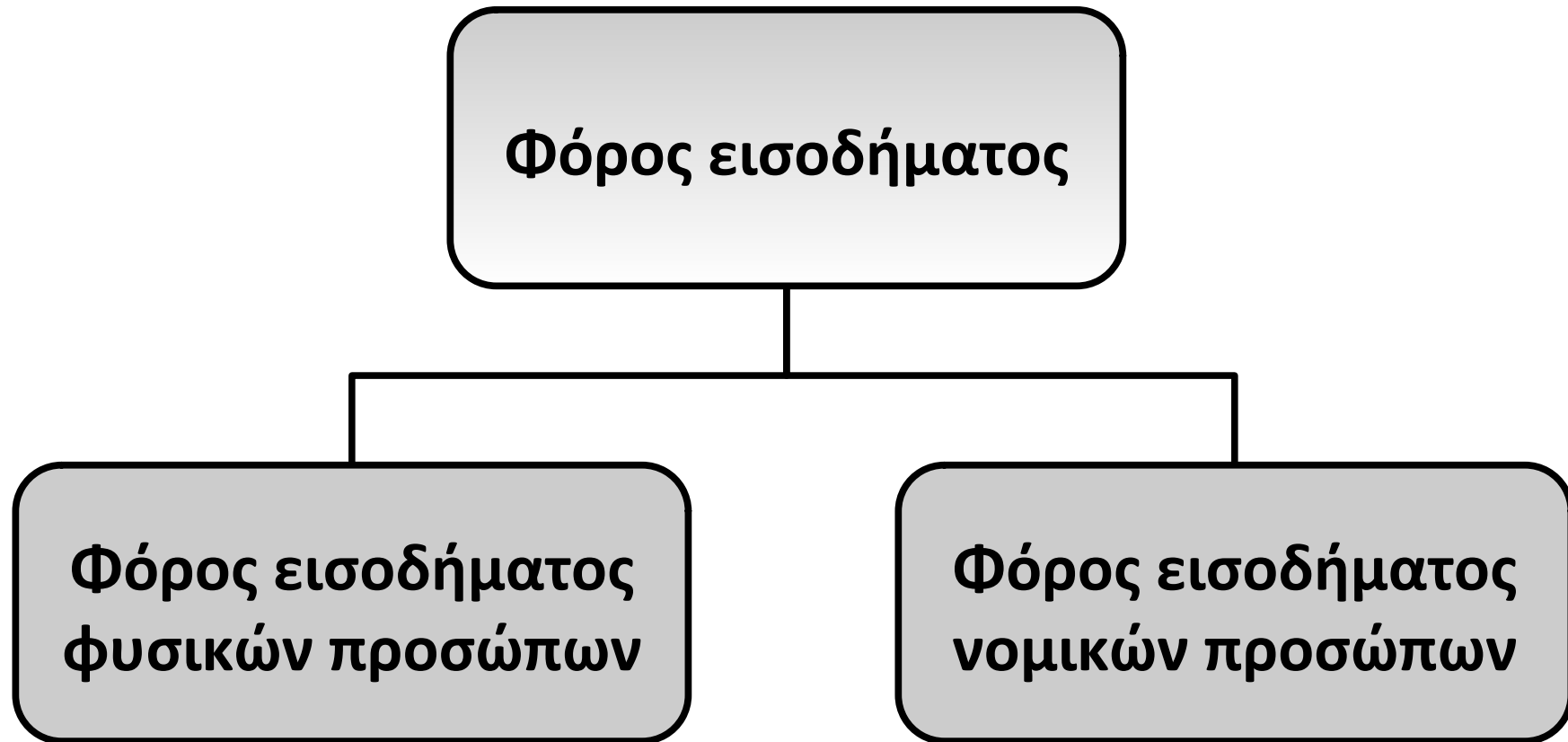
Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων

24.10.2024

Βιβλιογραφία

- Σταματόπουλος, Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων. Ανάλυση – Ερμηνεία, 2020, Εκδ. Forin
- Μπάρμπας, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος. Κατ' Άρθρο Ερμηνεία, 4η έκδ., 2022, Εκδ. Σάκκουλα
- Διάφοροι συγγραφείς, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος, Ερμηνεία κατ' άρθρο Ν 4172/2013, 2024, Νομική Βιβλιοθήκη
- Μέντης, Δίκαιο φορολογίας εισοδήματος, 2018, Νομική Βιβλιοθήκη
- Ντζανάτος, Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος. Ανάλυση και Κατανόηση, 2015, Εκδ. Καστανιώτη

Φόρος εισοδήματος

Φόρος εισοδήματος

Συστηματική κατάταξη

	Φόρος Εισοδήματος Φυσικών Προσώπων	Φόρος Εισοδήματος Νομικών Προσώπων
Φορολογικό υποκείμενο	Άμεσος	Άμεσος
Αντικείμενο	Εισόδημα	Εισόδημα
Συντελεστής	Προοδευτικός	Αναλογικός
Φορολογική Βάση	Προσωπικός	Προσωπικός
Υπολογισμός	Κατ' αξία	Κατ' αξία

Σύστημα φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων

- Κύριο ζήτημα
 - ♦ Φορολογείται η εταιρεία ή ο εταίρος;
 - Διαφανής εταιρεία (transparent): φορολογικό υποκείμενο ο εταίρος
 - Αδιαφανής εταιρεία (opaque): αυτοτελές φορολογικό υποκείμενο
 - ♦ Φορολογείται η εταιρεία και ο εταίρος;
 - Αν φορολογούνται και οι δύο, τότε διπλή φορολογία
 - Αν φορολογείται μόνο ο ένας, τότε μέθοδος αποφυγής διπλής φορολογίας (εξαίρεση/πίστωση)

Σύστημα φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων

- Κλασικό σύστημα (διπλή φορολογία):
 - ♦ Φορολογία νομικού προσώπου και εταίρου
- Συστήματα καταπολέμησης της διπλής φορολογίας
 - ♦ Σύστημα εξαίρεσης
 - Είτε φορολογία μόνο του νομικού προσώπου
 - Είτε φορολογία μόνο του εταίρου
 - ♦ Σύστημα πίστωσης
 - Συμψηφισμός του φόρου του νομικού προσώπου με το φόρο του εταίρου
- Σύστημα διπλού συντελεστή (split rate system)
 - ♦ Διαφορετικός συντελεστής για διανεμόμενα και μη διανεμόμενα κέρδη

Ιστορική αναδρομή

- 1877: Ν. ΧΚ'/1877 (Φόρος εισοδήματος στις κινητές αξίες)
- 1885: Ν. ΑΣΞΗ'/1885 (Εισφορά σε μισθούς και συντάξεις)
- 1910: Ν. ΓΤΥΓ'(3933)/1910 Ενιαίος φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων
- 1919: Ν. 1640/1919 (Περί Κώδικος Φορολογίας Καθαρών Προσόδων - Νόμος Ελευθ. Βενιζέλου)
- 1955: Ν.Δ. 3323/1955 (Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων)
- 1958: Ν.Δ. 3843/1958 (Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων)
- 1994: Ν. 2238/1994 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος)
- 2014: Ν. 4172/2013 (νέος Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος)

Φορολογικό υποκείμενο (άρθρο 45 ΚΦΕ)

- Νομικά πρόσωπα
 - ♦ Κεφαλαιουχικές εταιρείες
 - ♦ Προσωπικές εταιρείες
 - ♦ Μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα
 - Εξαίρεση: έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την επιδίωξη της εκπλήρωσης του σκοπού τους
 - ♦ Συνεταιρισμοί και ενώσεις συνεταιρισμών
 - ♦ Κοινωνίες αστικού δικαίου
 - ♦ Αστικές, συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες
 - ♦ Κοινοπραξίες
 - ♦ Αλλοδαπές επιχειρήσεις με μόνιμη εγκατάσταση στην Ελλάδα
- Νομικές οντότητες

Νομική οντότητα

- Αγγλικά "legal entity"
- Ορισμός (άρθρο 2 ΚΦΕ):
«Κάθε μόρφωμα εταιρικής ή μη οργάνωσης ανεξαρτήτως νομικής προσωπικότητας και κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα που δεν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο.»

Νομική οντότητα

- Ενδεικτική απαρίθμηση:
 - ♦ Συνεταιρισμός
 - ♦ οργανισμός
 - ♦ υπεράκτια ή εξωχώρια εταιρεία
 - ♦ κάθε μορφής εταιρεία ιδιωτικών επενδύσεων
 - ♦ κάθε μορφής καταπίστευμα ή εμπίστευμα ή οποιοδήποτε μάρφωμα παρόμοιας φύσης
 - ♦ κάθε μορφής ίδρυμα ή σωματείο ή οποιοδήποτε μάρφωμα παρόμοιας φύσης
 - ♦ κάθε μορφή προσωπικής επιχείρησης ή οποιαδήποτε οντότητα προσωπικού χαρακτήρα

Νομική οντότητα

- Ενδεικτική απαρίθμηση (συνέχεια):
 - ♦ κάθε μορφής κοινή επιχείρηση
 - ♦ κάθε μορφής εταιρείας διαχείρισης κεφαλαίου ή περιουσίας ή διαθήκης ή κληρονομίας ή κληροδοσίας ή δωρεάς
 - ♦ κάθε φύσης κοινοπραξία
 - ♦ κάθε μορφής εταιρεία αστικού δικαίου
 - ♦ συμμετοχικές ή αφανείς εταιρείες
 - ♦ κοινωνίες αστικού δικαίου

Φορολογικό υποκείμενο

- Απαλλάσσονται:
 - ♦ Φορείς γενικής κυβέρνησης
 - ♦ Εξαιρείται:
 - εισόδημα από κεφάλαιο
 - εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης κεφαλαίου
 - ♦ Τράπεζα της Ελλάδος
 - ♦ Εταιρείες επενδύσεων χαρτοφυλακίου και οι οργανισμοί συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ)
 - ♦ Διεθνείς οργανισμοί υπό τον όρο της αμοιβαιότητας
 - ♦ ΤΑΙΠΕΔ

Φορολογικό αντικείμενο

- Κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα
- Όλα τα έσοδα των νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων λογίζονται κέρδη από επιχειρηματική δραστηριότητα

Φορολογικός συντελεστής (άρθρο 58 ΚΦΕ)

- Αναλογικός:
 - ♦ Γενικός κανόνας: 22%
 - ♦ Πιστωτικά ιδρύματα που έχουν ενταχθεί στις διατάξεις για την αναβαλλόμενη φορολογία: 29%
- Παρακράτηση κατά τη διανομή κερδών 5%
 - ♦ Εξαίρεση: προσωπικές εταιρείες με απλογραφικά βιβλία
 - Συντελεστής: 22%
 - Διανομή: χωρίς παρακράτηση

Ισχύον σύστημα στην Ελλάδα

- Κλασικό σύστημα
 - ♦ Το κέρδος φορολογείται στα χέρια και του νομικού προσώπου και του μετόχου
- Νομικό πρόσωπο:
 - ♦ φορολογείται για όλα τα κέρδη (διανεμόμενα και μη διανεμόμενα)
 - ♦ ενιαίος αναλογικός συντελεστής 22%
- Εταίρος:
 - ♦ Φορολογείται για τα διανεμόμενα κέρδη
 - ♦ Παρακράτηση κατά τη διανομή 5%
 - ♦ Η παρακράτηση εξαντλεί τη φορολογική υποχρέωση του μετόχου φυσικού προσώπου
 - ♦ Η παρακράτηση δεν εξαντλεί τη φορολογική υποχρέωση του μετόχου νομικού προσώπου

Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων

Παράδειγμα υπολογισμού

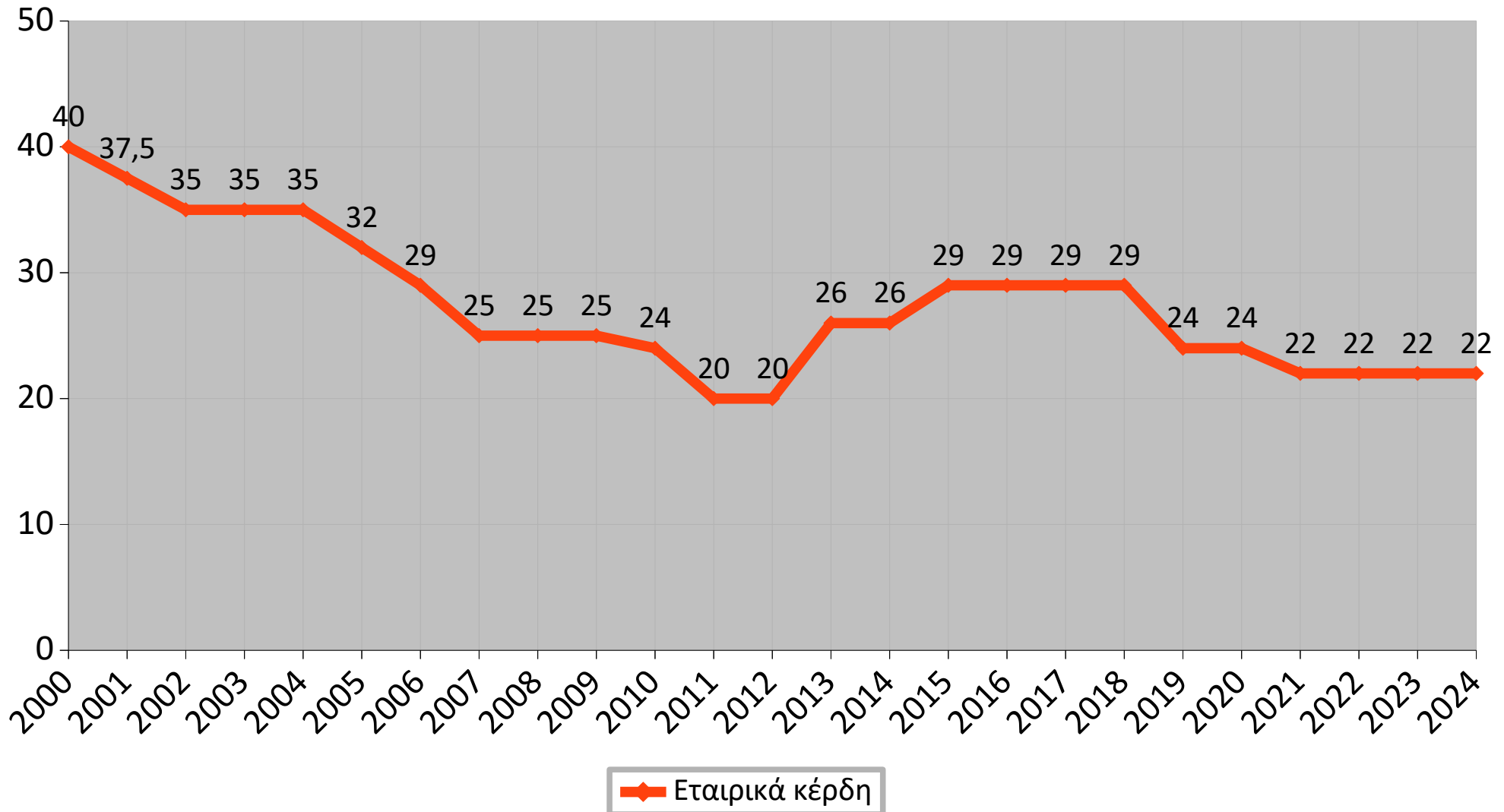
	Μέτοχος φ.π.	Μέτοχος ν.π.
Κέρδος νομικού προσώπου προ φόρου	100,00	100,00
Φόρος εισοδήματος ν.π. 22%	22,00	22,00
Κέρδος νομικού προσώπου μετά το φόρο	78,00	78,00
Μέρισμα	78,00	78,00
Παρακράτηση φόρου 5% ($78,00 \times 5\% =$)	3,90	3,90
Καθαρό εισπρακτέο εταίρου	74,10	74,10
Φόρος εισοδήματος εταίρου	0	$78,00 \times 22\% = 17,16$
Μείον παρακρατηθείς φόρος	-	3,90
Τελικός καταβλητέος φόρος	0	$17,16 - 3,90 = 13,26$
Καθαρό κέρδος εταίρου	74,10	56,94

Απαλλαγή ενδοομιλικών μερισμάτων

- Νομική βάση
 - ♦ Άρθρο 48 ΚΦΕ
 - ♦ Ενσωμάτωση της Οδηγίας Μητρικών-Θυγατρικών 2011/96/ΕΕ
- Τα εισπραττόμενα μερίσματα απαλλάσσονται, εφόσον
 - ♦ Η διανέμουσα εταιρεία
 - έχει μία από τις μορφές που απαριθμούνται στην Οδηγία
 - Υπόκειται σε έναν από τους φόρους που απαριθμούνται στην Οδηγία
 - ♦ Ο λήπτης
 - είναι νομικό πρόσωπο με φορολογική κατοικία στην Ελλάδα
 - Κατέχει ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον 10%
 - Διακρατεί το ελάχιστο ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον 24 μήνες
 - ▶ Το διάστημα διακράτησης μπορεί να συμπληρωθεί και μετά τη διανομή (ΣτΕ 1121/2023)
 - ▶ Μπορεί να ζητηθεί απαλλαγή με εγγυητική επιστολή (48 παρ. 3 ΚΦΕ)

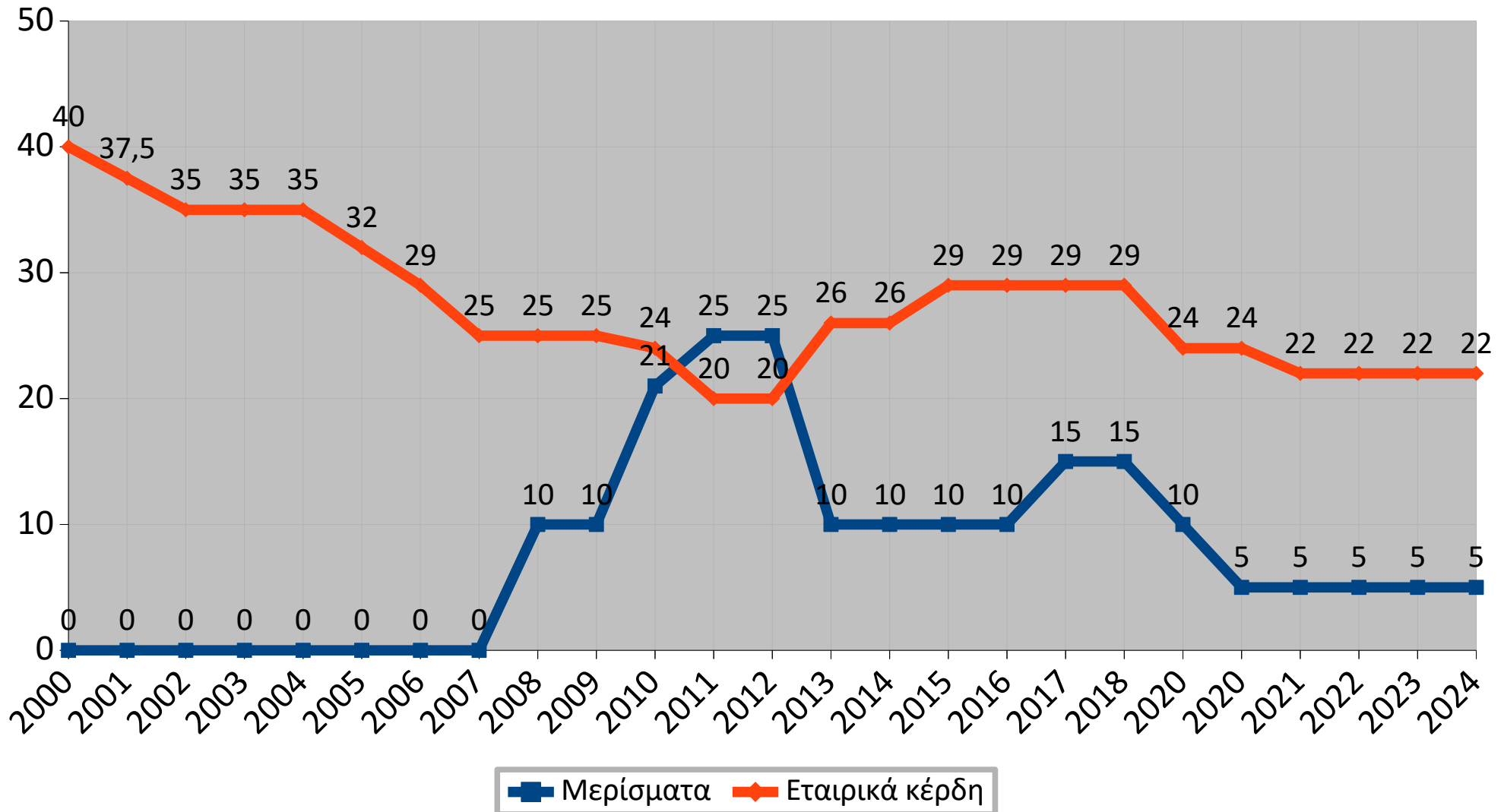
Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων

Εξέλιξη του φορολογικού συντελεστή

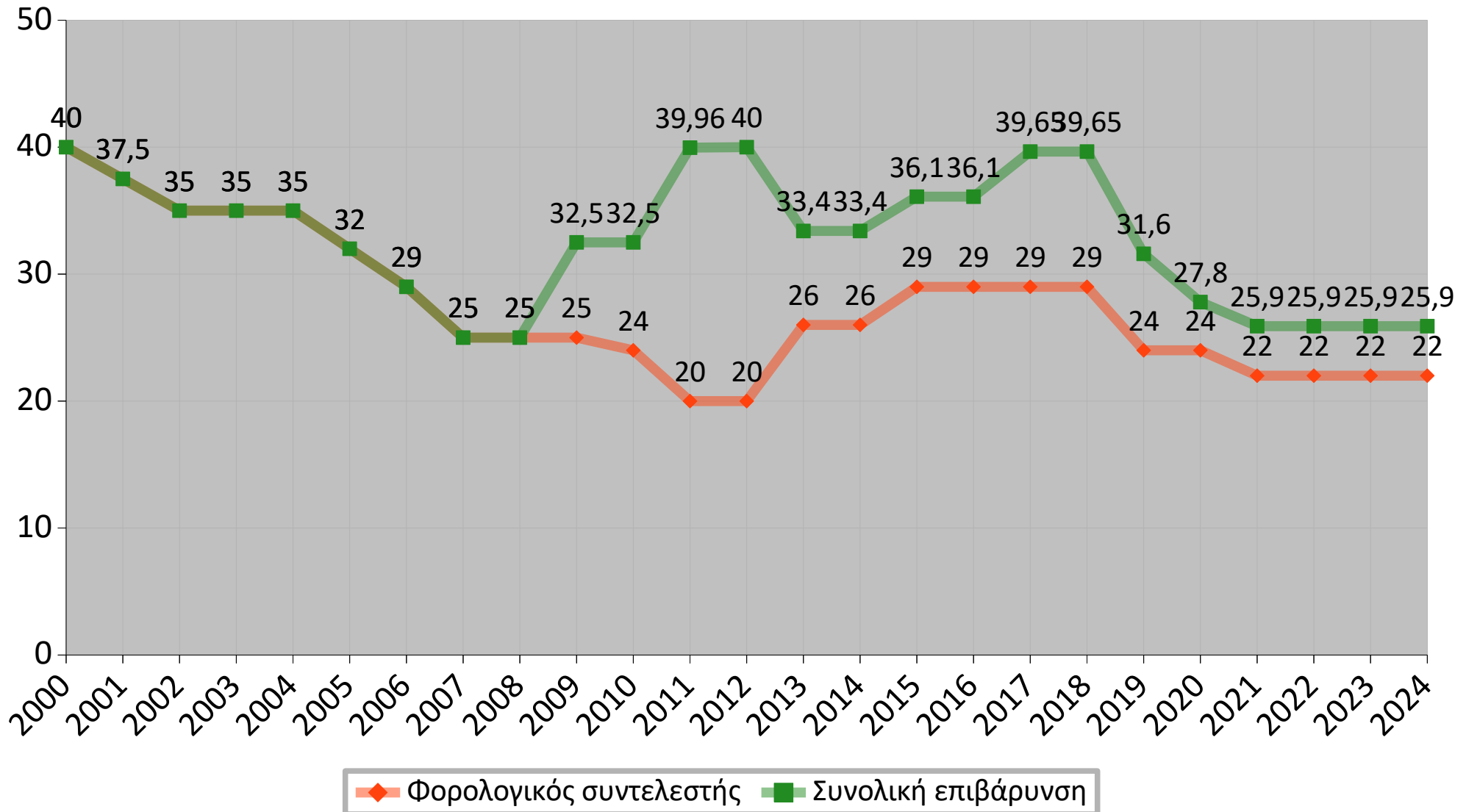
Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων

Εξέλιξη του φορολογικού συντελεστή

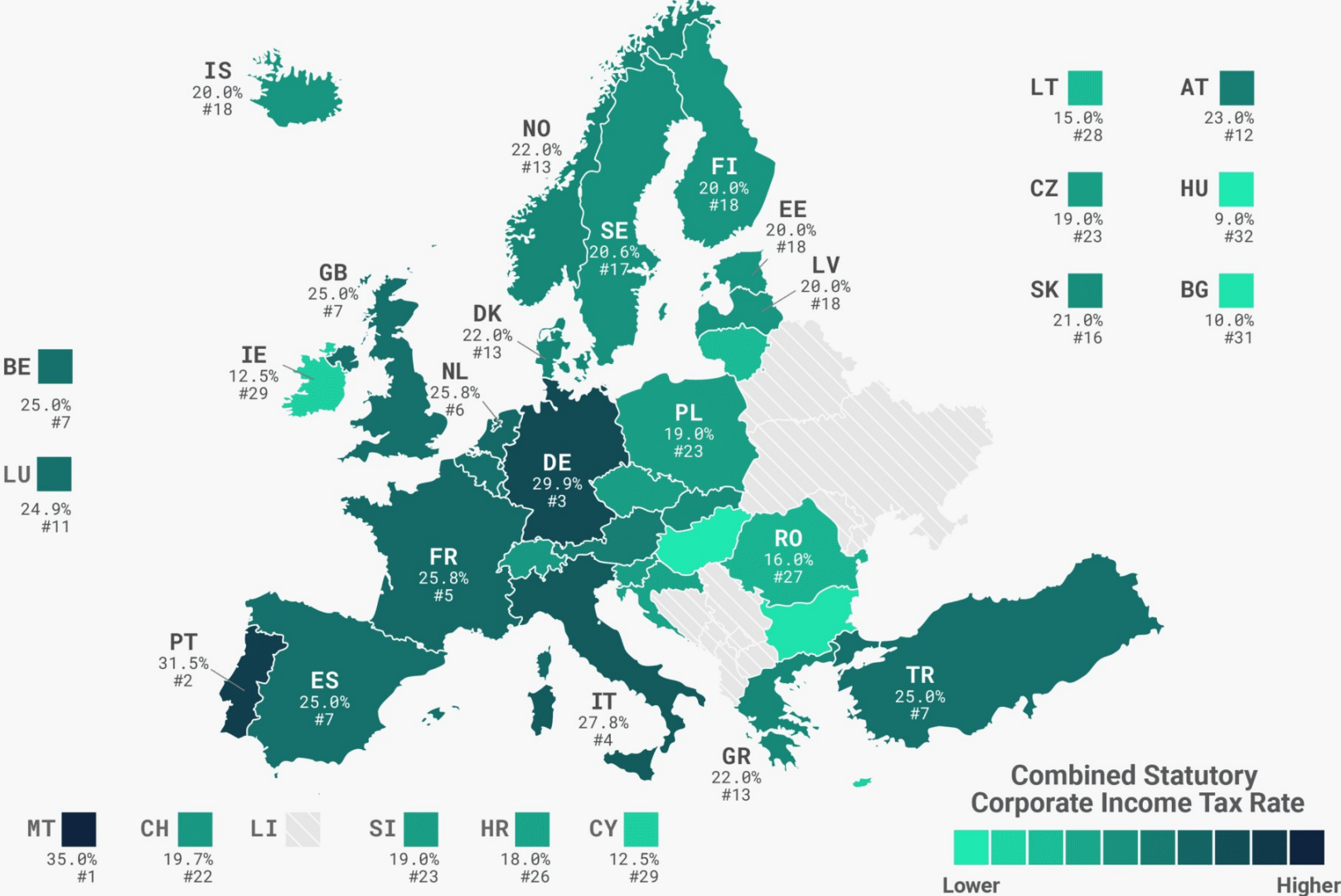
Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων

Εξέλιξη του φορολογικού συντελεστή

Corporate Income Tax Rates in Europe

Combined Statutory Corporate Income Tax Rates in European Countries, 2024

Note: Combined statutory corporate income tax rates include both central and subcentral corporate income tax rates.
 Source: OECD, "Tax Database: Table II.1. Statutory corporate income tax rate," and Bloomberg Tax, "Country Guide."